

en af dem har begået kriminalitet, så får han en karensperiode, og i den karensperiode kan han ikke søge dansk statsborgerskab. Og så siger folk: Nå, er det sådan, det hænger sammen. Hvorfor skal de ringe til mig og spørge om det? Hvorfor kan de ikke bare slå det op på nettet?

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Det må være, fordi de enten ikke har adgang til nettet, eller fordi de ikke kan finde ud af det, for det står der da. Cirkulæret ligger på nettet. Der står – ja, der står ikke, hvorfor de to tyrkiske fætre ikke har søgt dansk statsborgerskab – men der står da, at der er en karenstid. Det står som bilag til cirkulæret. Jeg går ud fra, at det ligger på nettet – der nikkes på de rigtige steder – så de, der kan finde ud af at bruge nettet, godt kan finde det. Det er fuldstændig offentligt tilgængeligt. Og man må også gerne ringe til mig og spørge, hvis det skulle være. Men det kan man altså godt finde ud af. Biblioteket vil sikkert også være behjælpeligt.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Indfødsretsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 14:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks fremtidige finansiering af globale udfordringer (den globale ramme).

Af Morten Helveg Petersen (RV) m.fl.
(Fremsat 19/10 2004).

Forslaget sattes til forhandling.

Kl. 13.40

Forhandling

Integrationsministeren (Bertel Haarder):

Regeringen kan hverken anbefale rammen eller udformningen af den globale ramme, som Det Radikale Venstre foreslår – ikke fordi vi ikke gerne vil finde globale løsninger på problemer som miljø, sundhed, fred og sikkerhed, men regeringen kan ikke tilslutte sig den opdeling af verdens problemer, som kommer til udtryk i beslutningsforslaget.

Der vil i givet fald blive tale om en kunstig opdeling mellem på den ene side kampen mod fattigdom og på den anden side indsatsen for et bedre miljø og for fred og sikkerhed og global sundhed. Fattigdom er ikke et isoleret problem, tingene hænger sammen.

I den udviklingspolitiske plan, som hedder »Sikkerhed, vækst – udvikling«, fra august i år, har regeringen fremlagt sin måde at fokusere og effektivisere udviklingssamarbejdet på. Udviklingspolitikken er et udenrigspolitisk instrument, som skal ses i sammenhæng med andre. Lad mig give et par eksempler.

Handel og øget markedsadgang er noget af det allervigtigste for udviklingslandene, det er ægte hjælp til selvhjælp. Ifølge Verdensbanken kan handelsliberaliseringer potentielt løfte 140 millioner mennesker ud af fattigdom i 2015. Derfor skal udviklingsbistand, handelsteknisk bistand og markedsadgang spille tæt sammen. Målet er at sikre de fattige lande den fulde gevinst ved friere handel.

Et andet eksempel er miljøet. Johannesburg-topmødet i 2002 slog fast, at fattigdom, miljø og sociale problemer må ses under én hat. Miljøindsatsen blev nu opprioriteret med 800 mio. kr. i alt i 5-års-perioden 2005-2009, hvoraf 375 mio. kr. går til Afrika. Det betyder, at titusinder får adgang til rent drikkevand. Den grønne profil i bistanden er ikke mindst til fordel for de fattigste. Så sent som for en måned siden åbnede jeg selv for vandet både i et overrislingsprojekt og i et drikkevandsprojekt i Tanzania.

Et tredje eksempel er håndteringen af de mange konflikter i udviklingslandene. Uden sikkerhed kan der ikke skabes udvikling, uden udvikling kan der ikke skabes sikkerhed. Derfor er sikkerheds- og udviklingspolitik alfa og omega, også når vi taler om fattigdomsbekæmpelse. Det vil blive afspejlet i den nye afrikapolitik, som regeringen vil fremlægge inden årets udgang, efter at vi nu har fået hørings svar i forbindelse med den høringsrunde, som vi har startet.

Et fjerde eksempel er hiv/aids-epidemiens konsekvenser for udviklingen i Afrika syd for Sahara. Regeringen har afsat 100 mio. kr. i perioden 2005-2008 til innovative indsatser gennem danske ngo'er. Til Den Globale Fond har regeringen i 2005 afsat yderligere op til 40 mio. kr., så det samlede bidrag til fonden næste år ventes at nå knap 140 mio. kr.

De konkrete eksempler viser, at regeringen ikke bare taler om sammenhæng, men også søger at skabe sammenhæng i den danske indsats. Der er ingen grund til at begynde at skille det varme vand fra det kolde vand i badekarret. Når vi støtter et drikkevandsprojekt, så støtter vi fattige mennesker, og vi sparer kvinderne uendeligt med tid, hvor de ellers skal gå og bære vand frem og tilbage. Det hele hænger sammen.

Regeringen kan heller ikke tilslutte sig den store beløbsmæssige opprioritering i forslaget, og vi spørger os selv, om Det Radikale Venstre virkelig har set denne kæmpemæssige ekstraudgift i sammenhæng med sine skatteforslag, og vi spørger også os selv, om det er med i de socialdemokratiske beregninger for, hvad en kommende regering vil gøre.

Vi giver 12,5 mia. kr., og det reguleres med priser og lønninger i de kommende år, og i år har vi tilmed lagt 25 mio. kr. ovenpå.

Udviklingsfinansiering – når vi støtter udvikling, så er det jo ikke kun med penge, det gør vi også med handel og med investeringer, og lad mig afslutningsvis understrege, at regeringen mener, at OECD's retningslinjer for opgørelse af bistand udgør en meget vigtig international spilleregulering. Vi følger fuldt ud de spilleregler, når vi opgør den danske bistand, det gælder også støtten til globale aktiviteter.

Kl. 13.45

Så med disse ord vil jeg ikke anfægte den gode vilje, de gode intentioner og alle de gode formål, som er nævnt i beslutningsforslaget. Men jeg mener ikke, der er økonomisk rygdækning for den meget store ramme, der lægges op til, og jeg mener især ikke, at der er grund til at begynde at skille tingene ad, sådan som det sker i forslaget. Jeg mener tværtimod, at der er brug for at have en helhedsorienteret tilgang til fattigdomsproblemerne, miljøproblemerne og sundhedsproblemerne rundt om i verden.

Hanne Severinsen (V):

Da Venstres ordfører på området, fru Pia Larsen, er forhindret i at være til stede, skal jeg på hendes vegne sige følgende:

Venstre kan ikke støtte det fremsatte beslutningsforslag. Vi ønsker at finde globale løsninger på globale problemer som miljø, sundhed, fred og sikkerhed – det kan vi jo sådan set ikke være uenige om – men Venstre kan ikke tilslutte sig den opdeling, som beslutningsforslaget lægger op til, en inddeling i finansielle og administrative løsninger. En opdeling af fattigdom, miljø, fred og sikkerhed hænger ikke sammen med vores opfattelse af en sammenhængende udviklingspolitik og handelsliberaliseringspolitik, som også ministeren skitserede.

Fattigdom er ikke et isoleret problem, og i stedet for at skille dagsordenen vil det give langt mere mening at anlægge et bredere perspektiv, hvor fattigdomsbekæmpelse, miljø, fred og sikkerhed samt global sundhed fremstår som en samlet del af udviklingspolitikken. Og det giver regeringen jo sit bud på i de nye udviklingspolitiske prioriteter i den nye plan »Sikkerhed, vækst – udvikling« for dansk bistand for perioden 2005-2009. Denne plan viderefører den effektivisering af udviklingssamarbejdet, som vi konsekvent siden 2001 har arbejdet for. Her indgår udviklingspolitikken som et centralt element i udenrigspolitikken.

Danmarks udviklingsbistand er netop blevet rost for sin effektivitet. Her i salen kan vi sikkert være enige om, at vi er uenige om beløbets størrelse, men det her forslag skaber nye cigarkasser i bistanden, og det synes vi ikke er nogen god idé.

Jeg kan nævne nogle af de eksempler, som ministeren fremhævede: Johannesburgtopmødet, der slog fast, at fattigdom, miljø og sociale problemer hører sammen; spørgsmålet om udviklingslandenes adgang til markedet, handel er jo noget af det vigtigste for udviklingslandene; håndtering af de mange konflikter i udviklingslandene, en samlet sikkerheds- og udviklingspolitik er vigtig for en effektiv fattigdomsbekæmpelse. Og sådan kunne man blive ved.

Men ud over at vi ikke kan støtte forslaget om at lave nye cigarkasser i udviklingsbistanden, er der jo altså også det temmelig store problem med finansieringen, for nu at sige det pænt. Hvor skal alle de milliarder, som De Radikale her vil bruge, komme fra?

De Radikale prøver at få folk til at tro, at man sammen med Socialdemokratiet, hvis man skulle få regeringsmagten, vil overholde en eller anden form for skatteloft. Hvordan hænger det sammen med sådan et beslutningsforslag? Det er temmelig mange milliarder, vi taler om.

Danmark ligger i forvejen i eliteklassen, når det gælder vores bistand, så vi kan i Venstre ikke støtte beslutningsforslaget.

Jeppe Kofod (S):

Det Radikale Venstre foreslår med dette beslutningsforslag en etablering af en såkaldt global ramme, en ramme, der skal sikre Danmarks bidrag til, hvad de i beslutningsforslaget kalder en international retsorden, internationale organisationer og såkaldte globale offentlige goder.

Man kan også se af forslaget, at den globale ramme gradvis over 5-10 år skal udvides til at udgøre 0,5 pct. af BNI, vel 7-8 mia. kr., og opgøres særskilt fra den danske udviklingsbistand og udmøntes gennem relevante ministerier.

Der peges på, at pengene skal bruges til at løse globale miljøproblemer, sikre global fred og sikkerhed, løse sundhedsproblemer og i mindre omfang tilvejebringe andre globale offentlige goder som f.eks. udbygning af de internationale handelsregler via WTO osv.

Man kan jo sige, at forslagsstillerne ønsker, at den globale ramme ligesom Mifresta-rammen skal bruges til en indsats ikke kun i forhold til miljø, fred og stabilitet, men også i forhold til de her såkaldte globale offentlige goder. Og sidstnævnte har ikke mindst FN's udviklingsorganisation, UNDP, jo bidraget til en meget, meget vigtig debat om, som vi fra Socialdemokraternes side støtter op om.

Kl. 13.50

Vi er som udgangspunkt meget positive over for mange af intentionerne i forslaget, og mange af ideerne er spændende og fortjener en ordentlig debat.

Man kan sige, at forslaget i realiteten afspejler, at en af den borgerlige regerings første gerninger jo var at bryde det brede forlig, vi havde om Mifresta-rammen, som ville gøre, at vi kom op på 0,5 pct. af BNI senest i år 2005. Man kan jo se sort på hvidt, at regeringen med rekordfart har fjernet et milliardbeløb i freds-, stabilitets- og ikke mindst miljøindsatser. Alene på det fælles offentlige gode – hvis jeg må bruge det begreb – miljøet, har regeringen sparet 3,7 mia. kr. fra 2001 til 2004.

Socialdemokratiet deler i virkeligheden Det Radikale Venstres ønske om at få Danmark tilbage på et spor med udsyn, fremsyn og en langt mere aktiv rolle, hvad angår de globale udfordringer. Det drejer sig både om miljø-, freds- og stabilitetsindsatser og genopretningen af den voldsomme nedskæring i ulandsbistanden.

Alene i støtten til Afrika har regeringen skåret 1,3 mia. kr., på trods af at statsministeren her for meget kort tid siden i en indigneret åbningstale talte om fattigdommen i Afrika og behovet for at bekæmpe den.

Men jeg vil gerne understrege, at først og fremmest prioriterer Socialdemokraterne at få genoprettet den danske ulandsbistand til 1 pct. af BNI, herunder også at investere i en bredere indsats, hvad enten det kaldes Mifresta-ramme eller en global ramme, i forhold til de udfordringer, der ligger ud over ulandsbistanden, som der bestemt også er behov for.

Det er jo præcis derfor, at vi i lighed med Det Radikale Venstre og andre partier i vores finanslovsforslag har foreslået afsat 1,5 mia. kr. til at løfte den internationale indsats, penge, der er finansieret krone til krone.

Når det gælder diskussionen om de globale offentlige goder, som eksempelvis ren luft og vand osv., så deltager vi meget gerne i den diskussion, også om, hvordan man finansierer de her globale offentlige goder. Efter vores opfattelse er det selvfølgelig klart et ansvar for staterne – vi mener, at vi skal op på 1 pct. af BNI i forhold til udviklingsbistand – men vi mener også, at man skal kigge på andre måder at tilvejebringe en finansiering på. Og jeg vil bare nævne et par eksempler til inspiration til debatten.

Hvorfor eksempelvis ikke pålægge en skat på alle oversøiske flyrejser, da man jo flyver igennem et fælles luftrum, som ingen lande ejer, men som vi ejer i fællesskab globalt? Man kunne f.eks. bruge det provenu på en indsats for et bedre miljø. Eller hvorfor ikke være med til at lægge en skat på transport i internationalt farvand, der jo også er fælles for klodens befolkning, og bruge provenuet til at opbygge de fattige landes kapacitet til at deltage i verdenshandelen og dermed bidrage til en mere fair og fri handel?

Man kunne oven i købet forestille sig, at nogle af de her ting også kunne være adfærdsregulerende, sådan at det fremmer en bæredygtig udvikling og samtidig genererer penge til investering i de fælles globale offentlige goder, som også ud over miljø, ren luft og vand osv. er uddannelse, fred, sikkerhed, som der peges på i forslaget.

Derfor er vi meget enige i den debat, der rejses i beslutningsforslaget, og vi mener, at Danmark bør deltage aktivt i den debat, ligesom andre lande gør det, og også se på, hvordan vi kan bidrage endnu mere i forhold til de globale ud-

forordringer og ikke mindst finansieringen af disse.

Danmark burde genoprette, ikke kun sin bi-stand, men også sit politiske engagement i løsningen af de globale udfordringer, og det er Socialdemokratiets hovedmål.

Så med de her positive bemærkninger vil jeg sige, at vi synes, der er ting i forslaget, vi ikke kan støtte; vi stiller os tvivlende til, om det kan lade sig gøre at finansiere så store beløb, som der er tale om, men vi støtter intentionen om at have en debat på det område her, ligesom vi selvfølgelig deler opfattelsen af den triste baggrund, forslaget er stillet på, nemlig den realitet, at regeringen har skåret voldsomt i den danske internationale indsats.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg ville bare høre til disse mange interessante forslag om internationale skatter. Har man også gjort sig nogle tanker om, hvem der skulle håndhæve de internationale skatter, som hr. Jeppe Kofod nu står og foreslår?

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jamen det er selvfølgelig et af de spørgsmål, der ikke er besvaret endnu.

Men man har kunnet finde ud af at lave et internationalt handelssystem, Verdenshandelsorganisationen, WTO, der regulerer samspillet i forhold til handelen globalt, hvorfor skulle man så ikke også kunne finde ud af at lave et system, der f.eks. prøver at beskatte nogle ting, og lade pengene gå til fælles goder? Det ville jeg da synes var et ædelt mål for enhver regering at kæmpe for. Så det kunne være et forslag.

Man har også lavet andre internationale institutioner, hvor man har fået et forpligtende samarbejde. Jeg synes, at WTO er et godt eksempel, for her kan man jo se, at der er et retsligt regime, som fungerer, og hvis lande overtræder reglerne, bliver de rent faktisk straffet for det, og de bliver tvunget til at overholde reglerne.

Så man kan godt lave de her regimer, men det, det afhænger af, er selvfølgelig, at der er en politisk vilje i de lande i verden til at lave sådan nogle ting her, men der mener jeg sådan set, at den danske regering har en forpligtelse til at arbejde for, at sådan en vilje kommer til at findes.

Kl. 13.55

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Sådan som jeg hørte hr. Jeppe Kofod, var der fra Socialdemokratiets side støtte til forslaget, men en vis betænkelighed ved, om finansieringen ville kunne skaffes. Det er klart, at det er under et andet flertal, end vi har i øjeblikket, at den diskussion overhovedet bliver relevant. Men jeg forestiller mig, at hvis der kom et andet flertal, hvor SF og Socialdemokratiet var en naturlig del sammen med forslagsstillerne, ville det da være relativt enkelt, hvis man ønsker det og har den politiske vilje til at prioritere den globale udvikling og solidaritet i verden, at skaffe finansiering til en stigning til 0,5 pct. af BNI i løbet af en 5-10-års-periode, som det er foreslået her.

Mener Socialdemokratiet ikke, at man vil kunne gennemføre noget, der mindede om Mifresta-rammen, der allerede til næste år skulle have udgjort 0,5 pct. af BNI, i løbet af en 5-10-års-periode?

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jeg må jo sige, at jo længere tid den borgerlige regering sidder, og jo længere tid de fortsætter med den profil i forhold til ulandsbistanden, jo vanskeligere bliver det altså at genoprette den. Men det er ikke kun en Mifresta-ramme på 0,5 pct. af BNI, man taler om fra De Radikales side, man taler også om at genoprette ulandsbistanden til 1 pct. Så i realiteten er det næsten en fordobling i forhold til den indsats, vi har i dag. Og hvis det skal ske i løbet af 5-10 år, så taler vi i bedste fald om flere milliarder om året, som man skal finde på finanslovene. Det tror jeg ikke er realistisk.

Vi ønsker jo, at vi først og fremmest skal prioritere genopretningen af den danske ulandsbistand til 1 pct. af BNI, men også at vi i virkeligheden sammentænker indsatserne. Hvad enten det er miljø, ulandsbistand osv., så mener vi, at der er behov for en sammentænkning og en strategi for det her.

Men vi ønsker ikke, som regeringen gør, konsekvent at skære fra den fattigdomsorienterede ulandsbistand og bruge den til andre formål. Vi ønsker, at Danmark skal tilbage på sporet igen og op på 1 pct. af BNI.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg er fuldstændig enig i, at jo længere den nuværende politik fortsætter, jo sværere bliver det

at genoprette udviklingsbistanden, fordi der er så mange forskellige muligheder, der bliver besværliggjort og ødelagt.

Men det, vi talte om her, var finansieringen. Derfor spørger jeg: Hvis vi forestiller os et andet flertal, hvor der er en reel vilje til at generobre en position som et land, der virkelig tager den globale udvikling alvorligt og ønsker at gøre noget ved den stigende ulighed og bekæmpe fattigdom i verden, ville Socialdemokratiet så ikke mene, at det i løbet af en 5-10-års-periode ville være muligt at tilvejebringe den finansiering, som forslaget lægger op til?

Jeg er godt klar over, at vi også skal sikre, at pengene bliver brugt effektivt, og at den diskussion er længere osv., men ville selve finansieringen ikke være mulig, og vil Socialdemokratiet ikke være med til at prioritere den globale ledelse så højt, at man vil være med til at medvirke til at skaffe den finansiering?

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

At vi meget gerne vil tilbage med en meget stærkere international indsats, kan man jo se af vores finanslovsforslag, hvor vi præcis som ikke kun De Radikale, men også SF og Kristendemokraterne foreslår at øge den internationale indsats med 1,5 mia. kr. Men jeg kan sige til hr. Jørn Jespersen, at det jo langtfra vil være nok, hvis man skulle leve op til det radikale forslag.

Derfor er vores prioritering helt klar, og den er, at vi ønsker, at vi skal tilbage til at give 1 pct. af BNI i ulandsbistand. Det er vores hovedmålsætning, men det bliver vanskeligere og vanskeligere at nå den målsætning i en ny regering, fordi vi bevæger os længere og længere væk fra det med den politik, som den nuværende regering fører.

Mange af de ting, som der peges på i beslutningsforslaget, er jo også at henregne som ulandsbistand. Og derfor er det en diskussion, der fortjener lidt dybere refleksioner end det, vi kan nå her i Folketingssalen. Den vil vi meget gerne deltage i, men mange af de ting, der peges på, er jo også ulandsbistand.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Så er det hr. Jesper Langballe som ordfører.

Jesper Langballe (DF):

Der var engang en by, og i byen lå der en virksomhed, der producerede gummistøvler. Den gik godt, og det var rart at arbejde der, og det

skyldtes, at enhver medarbejder var ansvarlig for sin opgave. Direktøren ledede virksomheden klogt, sekretæren ordnede sit arbejde med omhu, udviklingskonsulenten forbedrede produktet, og rengøringsassistenten sørgede for, at der var rent og ordentligt. Alle var ansvarlige for det fælles, fordi enhver var ansvarlig for sit eget. Og så blev der endda råd til at give økonomiske bidrag til mennesker i byen, som trængte til hjælp, så alle byens borgere havde glæde af den velfungerende virksomhed.

Kl. 14.00

Men så fik virksomheden en ny bestyrelse af radikale venstrefolk, og nu skulle alle i virksomheden være ansvarlige for alt: Rengøringsassistenten skulle skrive salgsbreve, og direktøren skulle tømme støvsugeren – til stor gene for både medarbejdere og naboer. Ja, de skulle tilmed alle sammen være ansvarlige for, hvordan arbejdet blev udført på alle byens andre virksomheder, i takt med at de også fik radikale venstrefolk i bestyrelsen. Opstod der mangel på underlinned, skulle vores virksomhed gå ind i den nye produktion sideløbende med gummistøvlerne.

Det siger sig selv, at alt blev kaos, for alle skulle som sagt være ansvarlige for alt, og det betød jo, at der slet ikke var noget ansvar. Ordet ansvar betyder jo, at enhver svarer an eller svarer på det krav, der er stillet til ham og netop til ham. Til sidst gik ikke bare gummistøvlefabrikken, men hele byen nedenunder og hjem, og det var de fattige, der ramte hårdest.

Den historie kom til mig, da jeg med stigende undren og ikke ringe morskab læste De Radikales beslutningsforslag om den globale ramme. En sparegris hvormed Danmark i gradvis stigende takt skal bidrage globalt. Bidrage til hvad? Bidrage til at løse alle problemer i verden – intet mindre!

Klodens miljøproblemer, militære konflikter, sundhedsproblemer, og hvad man ellers kan hitte på af såkaldte globale offentlige goder. De danske ministre skal gøres ansvarlige for deres fagområde på hele kloden, ja, minsandten om ikke trafikminister Flemming Hansen skal hjælpe postvæsenet i Lesotho med at få brevene ud. Jamen, det står der, og man har indtryk af, at det er skrevet i fuldt alvor. Det ville give større faglighed i problemløsningerne, står der også.

Den internationale hjælp, som der virkelig er konkret mening i, den, der retter sig specifikt mod et aktuelt problem, som skal afhjælpes, fattigdomsbekæmpelse i bestemte områder af ver-

den f.eks., skal udtrykkeligt holdes uden for den globale ramme, som alene skal have til formål at forebygge og løse samtlige problemer på én gang.

Alligevel, selv om man siger, at de specifikke problemer, som løses i dag, ikke hører med i den globale ramme, så siger specifikationerne i bemærkningerne til beslutningsforslaget, at den globale ramme skal overtage modtagelsen af flygtninge i Danmark og sagsbehandlingen af asylansøgere, som nu ligger i Integrationsministeriet. Det er ikke til at fatte for menneskeforstand.

Infantilt er ærlig talt det eneste sammenfattende udtryk vi kan finde for dette beslutningsforslag, hvormed Det Radikale Venstre synes at fremstå som en parodi på sig selv.

Lars Barfoed (KF):

Jeg vil gerne starte med at sige, at vi i Det Konservative Folkeparti synes, at det er et overordentlig sympatisk forslag, som Det Radikale Venstre her er kommet med. Til gengæld er det – jeg er ked af at sige det – ikke særlig klogt.

Vi Konservative vil jo meget gerne se tingene i en sammenhæng, og det gør det her forslag bestemt ikke. Det er jo sådan, at globale udfordringer på områder som miljø, fred og sikkerhed, sundhed, handelsregler i WTO, skal ses i en tæt sammenhæng med bekæmpelsen af fattigdom. Nu lægger Det Radikale Venstre så op til, at vi skal have to afdelinger. Vi skal have en afdeling, som er de globale goder, de globale rammer, som vi nu skal afsætte ekstra beløb til ud over udviklingsbistanden stigende til 0,5 pct. af BNI, og der skal man håndtere de ting, der har med miljø, fred og sikkerhed, sundhed og handelsregler i WTO og sådan noget at gøre. Og så har vi den traditionelle udviklingsbistand, som man siger, og der skal man koncentrere sig om at bekæmpe fattigdom.

KL 14.05

Men tingene hænger jo sammen. Hvis vi f.eks. gerne vil – hvilket vi gør meget ud af – hjælpe til at give masaierne i Tanzania en bedre tilværelse, så de ikke er så fattige, og så de kan bevare deres kultur, nytter det jo ikke noget kun at tænke på, at de er fattige, at de har behov for at få mad på bordet og drikkevand, vi er jo nødt til også at tænke på deres kvægs sundhedstilstand, på miljøet i de søer, der omgiver dem, som de selv og deres kvæg skal drikke af. Tingene hænger jo sammen.

I det hele taget synes jeg, det er et rodet forslag, Det Radikale Venstre har fremsat her.

Jeg synes også, det er vigtigt, at vi er opmærksomme på den fokusering, som igennem lang tid har været strategien i dansk udviklingsbistand, nemlig at vi fokuserer vores udviklingsbistand på relativt få ganske fattige lande, og så kan vi i hvert af disse lande yde en sammenhængende indsats. Også det billede bliver smadret af det forslag, som Det Radikale Venstre har fremsat her.

Må jeg så sige, at jeg også finder, at selv om det selvfølgelig er sympatisk, at man nu vil lade udviklingsbistanden stige til 1 pct. og derudover tillægge denne nye globale rammebevilling på 0,5 pct., så synes jeg nok, at vi målt internationalt ligger fantastisk flot i Danmark, når det gælder udviklingsbistand.

Vi betaler i dag 2.000 kr. pr. dansker om året. Det svarer altså til, at der betales 10.000 kr. om året for en almindelig familie til udviklingsbistand. Det er der vist kun et enkelt land i verden, der overhovedet kan matche.

Vi Konservative er fuldt ud tilhængere af det høje niveau, og det vil vi fastholde, men at forestille sig, at det skal stige til næsten det dobbelte, altså stige til, at en almindelig familie i Danmark skal betale op mod 20.000 kr. om året i udviklingsbistand, er fuldstændig urealistisk, og derfor må vi Konservative altså afvise dette forslag, uanset hvor sympatisk tanken end har været.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg synes, det er dejligt, at hr. Lars Barfoed siger, at forslaget er sympatisk, for så er der jo en mening i at tale med hinanden og se, hvor meget vi så er i stand til at løfte, og hvad vi ønsker at prioritere på området osv.

Men der er en enkelt ting, der virkelig overrasker mig, og det er, at Det Konservative Folkeparti lægger meget vægt på at fokusere indsatsen. Når vi nu ser på den nye politik i »Sikkerhed, vækst – udvikling«, så bliver der lige pludselig nævnt et arabisk initiativ, som man gør meget ud af at tale om, men hvor det jo mildest talt er nogle nye lande, der dermed kommer ind i vores hidtidige bistandspolitik.

Når vi snakker miljøpolitik, så bliver der lige pludselig nævnt Kina og Indonesien – og Kenya, som vi i den sammenhæng godt kender. Altså en række af nye lande med nye formål. Hvilken fokusering mener hr. Lars Barfoed der er i det?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg mener da i høj grad, at der er fokusering i den udviklingsbistand, også sådan som den er fremlagt i den nye strategi. Der er fortsat tale om, at dansk udviklingsbistand er fokuseret på de fattigste lande i verden. At vi så i en dynamisk udvikling i en dynamisk verden, hvor nye udfordringer dukker op, supplerer med andre tiltag, f.eks. nogle tværgående tiltag omkring demokratisering eller tværgående tiltag omkring miljø i forhold til bestemte landegrupper, kan jo udmærket forenes med, at udgangspunktet er fokusering på nogle relativt få særlig fattige lande.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Men vi er enige om, at Kina og Indonesien ikke tilhører de fattigste lande i verden, ikke sandt? Og vi er vel også enige om, at de arabiske lande taget som helhed ikke tilhører de fattigste lande i verden. Dermed er der altså nu tale om, så vidt jeg forstår hr. Barfoed, at vi har et hovedprincip, der hedder fokusering på de fattigste lande, men så kommer der – ud fra aktuelle behov og danske prioriteringer udsprunget af vores egne interesser – nogle helt andre hensyn ind over, som betyder, at vi så laver andre tværgående indsats, som ikke udspringer af vores ønske om at prioritere og fokusere på den fattigdomsorienterede indsats.

Kunne det ikke tale for, at man begyndte at overveje at have to forskellige rammer, der var defineret ud fra deres formål, i stedet for at have én stor hovedkasse, som man så tager pengene op af, og dermed svigter den fokuserede indsats over for de fattige lande?

Kl. 14.10

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Nej, jeg synes bestemt ikke, at det kunne tale for at have to kasser. Vi har suppleret, udviklet strategien, bl.a. fordi vi synes, det er vigtigt at fokusere på miljø som et tværgående initiativområde, fordi der er nogle særlige problemer – det tror jeg vi kan være enige om – i den arabiske verden, som vi også føler en forpligtelse og et ansvar for at være med til at løse.

Det supplement, den udvikling af vores strategi, er ikke i modstrid med, at vi fortsat i øvrigt fokuserer vores udviklingsbistand på relativt få fattige lande, hvor der jo f.eks. også indgår en

betydelig miljøindsats. Det tror jeg gælder generelt i de fleste af de lande, vi er i, at vi i høj grad også lader miljøindsatsen indgå i udviklingsbistanden til de enkelte lande.

Men jeg mener, at det, Det Radikale Venstre lægger op til her, er for alvor at indføre en rodekasse, hvor vi har forskellige afdelinger af udviklingsbistanden, i modsætning til i dag, hvor vi koordinerer udviklingsbistanden som én samlet ramme, vi disponerer inden for, med en klar strategi, som vi fortsat har.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

I forlængelse af hr. Jørn Jespersens spørgsmål vil jeg gerne spørge, om ikke den konservative ordfører vil forklare den fokusering, der medfører, at nye opgaver såsom støtte til flygtninge i nær-områder og terrorbekæmpelse nu også er nye opgaver, som finansieres over ulandsrammen.

Hvordan er det, det hænger sammen med den konservative ordførers ord om fokus, at vi nu kan se, at der er en masse nye opgaver, der trænger sig på? Det synes jeg ikke hænger sammen med, hvad ordføreren i øvrigt sagde i sin ordførertale.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg synes, det hænger smukt sammen. Udviklingsbistanden er fortsat fokuseret på relativt få fattige lande, men vi har udviklet den og suppleret med nogle tværgående initiativer, fordi der jo løbende dukker udfordringer op i denne verden, og derfor må udviklingsbistanden også være dynamisk i den forstand, at vi skal udvikle den.

Er der særlige problemstillinger, som vi har et medansvar for at løse, skal vi selvfølgelig gøre det. Det er vel også i overensstemmelse med den tankegang, der ligger bag beslutningsforslaget. Så jeg forstår ikke, hvis det skulle være udtryk for, at vi er uenige om det. Men der er fortsat en klar fokusering på disse relativt få fattige lande i forbindelse med vores udviklingsbistand.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Det nye er jo, at der er nye opgaver, der trænger sig på, og som den nuværende regering så lader finansiere over ulandsrammen. Det er jo sådan set det nye i det her.

Mit spørgsmål til den konservative ordfører er: Er den konservative ordfører klar over, at

man i UNDP, FN's udviklingsorganisation, og i en stribe andre lande arbejder indgående og seriøst med globale offentlige goder, herunder behovet for at adskille det fra den traditionelle ulandsbistand?

Det er en faglig diskussion, som racer af sted med lynets hast i alle mulige andre lande, men bare ikke i Danmark, hvor man ifølge ordføreren selv skal holde sig til det, som man nu altid har haft. Er ordføreren klar over, hvordan diskussionen kører i andre lande?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Det hænger jo slet ikke sammen, det, der bliver sagt nu. Hr. Morten Helveg Petersen siger først, at vi ikke skal udvikle vores udviklingsbistand, og sætter spørgsmålstegn ved, at vi nu har fokuseret på terror og på forskellige andre ting i forbindelse med vores udviklingsbistand. I næste øjeblik bliver vi beskyldt for, at vi kun vil blive ved med at gøre det samme hele tiden. Nu må hr. Morten Helveg Petersen blive enig med sig selv om, hvad det er, han vil kritisere regeringens udviklingsbistand for.

Det er en dynamisk proces, en dynamisk strategi. Når nye opfordringer dukker op, som de gør, udvikler vi udviklingsbistanden løbende i takt med det helt i overensstemmelse med de bekymringer, man gør sig i FN-regi.

Altså er der nye globale udfordringer, må vi naturligvis inkludere dem i vores udviklingsbistand, men det kan jo ikke føre til, at vi skal til at lave nye, særskilte kasser, hvor vi skal tage de globale udfordringer op på en særlig måde. De skal fortsat integreres i den samlede udviklingsbistand. Og det er det, som vi holder fast i, hvorimod der med forslaget her lægges op til en tvedeling, men det kan jo ikke være et argument i sig selv, at man nogle steder diskuterer en sådan tvedeling. Hvis vi finder, at det er rigtigst, at vi har en samlet koordinering af vores udviklingsbistand, så må vi vel have lov til at have det synspunkt, uanset at man rundtomkring i verden måtte diskutere andre konstruktioner.

Jeg mener, at Danmarks udviklingsbistand er en af de mest velfungerende i verden overhovedet. Og vi er også et af de lande, der bidrager mest overhovedet af vores bruttonationalprodukt til udviklingsbistand.

(Kort bemærkning).

Jeppé Kofod (S):

Det var blot til det sidste: Vil hr. Lars Barfoed ikke bekræfte, at vi er et af de lande, der, som årene går med den nye regering, bidrager mindre og mindre til udviklingsbistand, når man ser det i forhold til vores bruttonationalprodukt? Det var det første spørgsmål.

Det andet spørgsmål, jeg vil stille, er: Hr. Lars Barfoed sagde jo det omkring fokusering, at den nye regering havde fokuseret meget, og så blev der nævnt nye områder som terrorbekæmpelse og flygtninge i nærområderne som noget, man har taget ind i udviklingsbistanden. Men hvad er det så for gamle områder, man har fraprioriteret for at fastholde en fokusering? Det kunne jeg godt tænke mig at vide, for det må jo være konsekvensen. Hvis man siger, at man fokuserer rigtig meget, så må der jo være nogle områder, man prioriterer fra, når der kommer nye til. Eller er der ikke realiteter i det, som hr. Lars Barfoed siger?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Hvad angår det sidste, må jeg altså henvise til, at man selv ved at slå op i finansloven finder ud af, hvordan tallene bevæger sig rundt. Jeg vil ikke og er heller ikke i stand til her at stå og lire af, hvilke tal der har bevæget sig hvorhen.

Der sker selvfølgelig bevægelser frem og tilbage. Nogle lande får mindre i bistand, andre får mere i bistand, beløb flyttes i et vist omfang fra nogle landepuljer til nogle tværgående initiativer. Det er nogle bevægelser, der kører frem og tilbage, og sådan skal det jo også være. Medmindre man er fortalere for en statisk udviklingsbistand, hvad vi ikke er, så skal der jo ligge den dynamik i det, at man kan prioritere rundt på midlerne løbende.

Hvad angår spørgsmålet, om vi er et af de lande i verden, som betaler mindre og mindre, så har vi gjort det, at vi har fastfrosset vores udviklingsbistand på det nuværende niveau. Men der er jo stort set ingen lande i verden, der overhovedet kan nærme sig det niveau, som vi har, hvor en almindelig dansk familie betaler 10.000 kr. om året i udviklingsbistand.

Det synes jeg da egentlig er ganske udmærket. Det synes jeg vi skal glæde os over.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jo, men det var jo hr. Barfoed selv, der nævnte, at vi betalte en stor andel af BNI i udviklingsbistand. Jeg spurgte bare, om hr. Barfoed kunne bekræfte, at med den nuværende regering betaler vi en stadig mindre andel af BNI i udviklingsbistand, som tiden går. Det skal jeg bare have hr. Lars Barfoed til at bekræfte.

Så i forhold til fokusering kunne jeg godt tænke mig bare at finde ud af, hvad hr. Lars Barfoed mener med fokusering, fordi det tydeligvis ikke er antallet af områder man mener, når man siger fokusering, altså miljø, terrorbekæmpelse, fattigdomsbekæmpelse, hiv/aids, børn, unge osv. Hvad er det så, hr. Lars Barfoed mener med, at den nye regering har fokuseret meget mere i udviklingsbistanden? Det synes jeg stadig væk svæver i luften.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg kan forstå, at Socialdemokratiet mener, at vi har bidraget til alt for mange forskellige områder, siden man mener, at vi ikke fokuserer tilstrækkeligt. Jeg kunne da godt tænke mig at vide, hvad det er for nogle områder, Socialdemokratiet mener vi ikke skal yde bistand til.

Der er en klar fokusering på relativt få fattige lande i vores bilaterale landesamarbejde, som vi fokuserer på, for at vi så der i de enkelte lande kan yde en effektiv og også en sammenhængende bistand. Og derudover er der nogle tværgående indsatsområder, som vi i kraft af de globale udfordringer, som vi står over for, har valgt at prioritere ind i den samlede udviklingsbistand. Det synes jeg egentlig er meget fornuftigt.

Jeg har svært ved overhovedet at se, at man fornuftigt kan mene det modsatte, at vi ikke skulle udvikle vores udviklingsbistand i takt med skiftende globale udfordringer.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så er det næste ordfører, og det er hr. Jørn Jespersen.

Jørn Jespersen (SF):

Der bliver talt meget om, at vi skal udvikle udviklingsbistanden. Det må man jo også sige at den nuværende regering har formået at gøre, den har nemlig nedskåret udviklingsbistanden ganske dramatisk og forringet den med hensyn til fattigdomsorienteringen.

Sandheden er jo i virkeligheden, når man ser på de samlede rammer – jeg ved godt, det ikke interesserer udviklingsministeren særlig meget, men jeg siger det alligevel – at så ville vi til næste år, i år 2005, skulle have givet 1,5 pct. af bruttonationalindkomsten i samlet udviklingsbistand, både den fattigdomsorienterede, der ville have udgjort 1 pct., og så hele Mifresta-rammen til miljø, fred og stabilitet, som ville have udgjort 0,5 pct.

Det er i realiteten nu nede på sådan ca. 0,8 pct., næsten en halvering af, hvad Danmark ellers ville have givet.

Så kan man jo spørge: Er det, fordi man har lavet en dynamisk tilpasning af udviklingsbistanden til behovene ude i verden? Er det, fordi fattigdommen er faldet og behovene er blevet mindre, at man har tilpasset den danske udviklingsbistand og skåret den ned til halvdelen?

Nej, det er det ikke. Det er af egoistiske hensyn, fordi man har valgt at bruge pengene til andre formål, bl.a. skattelettelser til de rigeste mennesker i Danmark. Dermed har man svigtet verdens fattige.

Kl. 14.20

Man kunne spørge sig selv, om hele denne her politik i virkeligheden ikke er udtryk for, at regeringen er fuldstændig ligeglad med de fattige mennesker i verden, at regeringen er fuldstændig ligeglad med fattigdom og med de meget store sikkerhedsproblemer, som den medfører på globalt plan.

Når man så oven i købet ser på, at den bistand, der er tilbage efter den næsten halvering, der har fundet sted, i stigende omfang bliver brugt ikke til at hjælpe fattige mennesker med at komme ud af deres fattigdom, men til at opfylde danske interessers gennemførelse i det globale samfund i form af terrorbekæmpelse, i form af en flygtningeindsats, som stadig væk ikke er særlig velbeskrevet, i form af forberedelse af klimaprojekter, som skal hjælpe Danmark med vores problemer med CO₂-reduktioner osv., så tegner der sig et billede af en meget egoistisk politik, som regeringen ved hjælp af Dansk Folkeparti fører, og som i stigende omfang går til at opfylde rent egoistiske behov i en verden med meget store uligheder og meget stor fattigdom.

Det synes vi i SF er ganske usselt og usympatisk, og derfor synes vi, man må spørge Det Konservative Folkeparti, som siger om tankerne i det her forslag, at vi kan diskutere indretningen og det fornuftige og opdele osv., men som i det mindste siger, at her er tale om et sympatisk

forslag: Hvor længe kan Det Konservative Folkeparti forsvare med sin egen moral i behold at føre politik for udviklingsbistand i Danmark sammen med Venstre og ikke mindst Dansk Folkeparti? Det er et moralsk spørgsmål, som jeg synes burde trænge sig på i Det Konservative Folkeparti.

Nu kommer der så et forslag om at lave en global ramme på 0,5 pct. i løbet af 5-10 år. Det betyder altså, at vi får en sikkerhed for, at vi i fremtiden både får en ramme til den fattigdomsorienterede bistand og en ramme, hvis primære formål er at støtte projekter, som skal hjælpe udviklingslande med også at få en miljømæssigt bæredygtig udvikling, og at vi kan lave en freds- og stabilitetsindsats, hvor vi ikke tager pengene fra den fattigdomsorienterede indsats, men tværtimod bruger nogle penge, som er målrettet til dette formål.

Det er jo historisk set en udvikling, som stammer tilbage fra 1992, hvor man på Riotopmødet besluttede at opfordre de rige lande til ud over deres fattigdomsorienterede bistand også at yde en særskilt miljøbistand. Den udfordring greb Danmark og oprettede en ramme til det, som man så også brugte til særskilt at sige: Vi ønsker derudover at yde en freds- og stabilitetsindsats i verden. Det synes jeg var en fornuftig måde at gøre det på, uagtet at en masse af opgaverne selvfølgelig hænger sammen og i deres praktiske løsning og udførelse skal tænkes sammen. Men at sikre, at finansieringen går til nogle forskellige funktioner, og at man vælger nogle indsatser ud fra det, er vældig fornuftigt.

Man kunne for vores skyld godt vælge at sige, at det skal være en stor, samlet ramme. Så skal vi bare finde nogle andre mekanismer, der sikrer, at der stadig væk er en meget stor procentdel, der går til den fattigdomsorienterede bistand og ikke til opfyldelse af de mere snævre danske interesser og deres udførelse. Det vil vi meget gerne diskutere, men vi vil ikke acceptere, at den argumentation bliver brugt som begrundelse for helt at afvise diskussionen om bistandens størrelse og dens konkrete anvendelse.

Derfor synes vi sådan set, det er et ganske glimrende forslag. Vi så gerne i SF, at vi sagde, at vi i Danmark godt kan undvære 2 kr. ud af hver 100 kr. til udviklingsbistand, sådan at der var plads til at bruge 1 kr. til fattigdomsorienteret udviklingsbistand og 0,5 kr. til miljøindsats i ulandene, som vi jo selv ville tjene ganske meget på, og endelig 0,5 kr. til freds- og stabilitetsind-

satsen. Det ved vi godt der absolut ikke er nogen politisk realistisk mulighed for i øjeblikket, men vi ser det radikale forslag som en klar udvikling i retning af det, vi går efter, og som et meget stort fremskridt i forhold til, hvordan tingene er i dag. Og på den baggrund synes jeg, det er et glimrende forslag, som har vores fulde støtte.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg sad og hørte oppe på mit kontor, at hr. Jørn Jespersen kaldte det egoistisk, at man havde reduceret lidt på ulandsbistanden. Jeg mener ikke, det er egoistisk, at denne regering for de mennesker, som har bygget dette samfund op, mennesker på 50, 60, 70 eller 80 år, og som under den regering, som hr. Jørn Jespersen støttede, havde nogle kolossalt lange ventelister til sygehusene, så tog et par milliarder kroner fra ulandsbudgettet og førte dem over, således at ventelisterne drastisk gik ned, så ingen dansker skal vente over 2 måneder på at få en ny hofte, et nyt hjerte eller en anden operation, men er garanteret at kunne blive opereret på et privat eller et offentligt hospital eller på et hospital i udlandet. Er det virkelig det, hr. Jørn Jespersen kalder egoistisk?

Kl. 14.25

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Det er jo en af de gode ting ved hr. Helge Adam Møller, at han er i så god kondition, at han altid kan nå at forlade sit kontor og løbe ned i salen og stille spørgsmål til taleren. Det er bare en skam, han ikke altid får tænkt sig om på vej ned.

Det, der er problemet i den her sammenhæng, er jo, at man tager en svag gruppe og spiller ud mod en anden svag gruppe. Det er sådan typisk del og hersk-taktik, som vi har set mange gange. Men jeg synes, det er uanstændigt.

Jeg synes, det er umoralsk, og jeg synes, det er superegoistisk af en regering at sige, at for at skaffe penge til sundhedsvæsenet i et af verdens rigeste lande – og så kan vi diskutere den konkrete udførelse af ventetidsgaranti og sådan noget, men det hører ikke til den nuværende debat – er den eneste måde, man kan finde på at skaffe de penge på, at skære ned i fattigdomshjælpen til de fattigste mennesker i hele verden.

Det er usselt, og det er egoistisk, og det er uanstændigt, og jeg tror, der er mange såkaldt borgerlige, anstændige mennesker, der også synes, at nu må det snart holde op, nu *må* det høre

op, og som håber, at i hvert fald Det Konservative Folkeparti vil begynde at leve op til det, de selv siger, nemlig at her er et sympatisk forslag, som burde nyde fremme.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg vil da så godt spørge, om ikke hr. Jørn Jespersen vil give både Folketinget og den undren-de offentlighed svaret på følgende spørgsmål: Hvis vi nu sammenligner os med nogle af de lande, som ikke har en borgerlig regering, men en socialistisk regering og også har en høj levestandard – jeg tænker på Tyskland eller England eller Frankrig – er det så ikke korrekt, at Danmark pr. indbygger bruger et sted imellem fire og syv gange så meget, jeg gentager, at Danmark bruger mellem fire og syv gange så mange kroner pr. skatteborger til ulandsbistand som disse tre socialistiske lande i nærheden af os? Er det ikke korrekt?

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Hvis man ser på andre lande, så er det fuldstændig korrekt, at de eneste lande, der kan måle sig med Danmark, er Norge, Sverige og til dels Holland – Luxembourg, hvisker udviklingsministeren, som nu er begyndt at interessere sig for debatten, det er jeg glad for – og langt de fleste lande ligger meget, meget lavere.

Men der lå jo netop i det, jeg sagde, at jeg godt mente, at borgerlige partier kunne føre en anstændig politik på udviklingsbistanden, og deri ligger der jo også, at der sagtens kan være lande med en socialistisk regering, der ikke fører en anstændig politik på det her område.

Det mener jeg i virkeligheden er et moralsk krav, man kan stille til alle, uanset deres politiske orientering, og derfor kan jeg jo også med fred i sindet sige, at jeg ville håbe, at den borgerlige regering i Danmark ville begynde at opføre sig mere moralsk korrekt og mindre egoistisk, for det tror jeg godt man kan som konservativ, hvis man har den politiske vilje til det.

Så der ligger ingen politiske nødvendigheder i, at VK-regeringen skærer så drastisk ned på udviklingsbistanden, men man har valgt at gøre det, og man har valgt at støtte det, og man har valgt at føre politik på det område sammen med Dansk Folkeparti, og det synes jeg er en skam.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

I Det Konservative Folkeparti synes vi jo, det er meget ansvarligt og meget anstændigt, at vi nu igen har fremlagt et finanslovsforslag, der betyder, at en dansk familie med fire medlemmer betaler 10.000 kr. om året i udviklingsbistand, men jeg vil gerne spørge: Når nu hr. Jørn Jespersen mener, at det er uanstændigt, hvor mange flere kroner mener hr. Jørn Jespersen så at en dansk familie skal betale i udviklingsbistand, før det er anstændigt nok?

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Man skal se en finanslov i sammenhæng. Man har også i den samme finanslov besluttet at give ekstra landbrugsstøtte til et erhverv, der i forvejen får utrolig store summer i landbrugsstøtte, som oven i købet modtager et støttebeløb, som samfundet ingen gavn har af, men som tværtimod ud fra enhver betragtning kan være til stor skade, et støttebeløb, der er større end den samlede udviklingsbistand.

Hvis man nu i stedet for at give milde gaver uden samfundsmæssig begrundelse til landbruget havde sagt: Nu laver vi en ny prioritering til gavn for de fattigste mennesker i verden, hvor vi begynder at opprioritere udviklingsbistanden igen, i første omgang for at rette op på de skader, vi har gjort, og komme tilbage til det tidligere anstændige niveau og måske senere hen komme frem til en ny førerposition, så havde vi kunnet tale om det.

Kl. 14.30

Men man gør det ikke. Man giver mere i landbrugsstøtte og skærer forsat ned på udviklingsbistanden, og det synes jeg ikke man kan være bekendt, især ikke i en international situation, hvor det endelig er lykkedes at få en lang række andre lande til fra et lavt niveau, bevares, at begynde at hæve deres bistand, og hvor Danmark har været det gode eksempel, som trak dem op, der sender vi som det eneste land det modsatte signal og begynder at skære ned på bistanden. Jeg forstår ikke, at man kan være konservativ og anstændig borgerlig og så alligevel forsvare det. Det gør jeg ikke.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Landbruget får jo kun en skattemæssig kompensation for nogle andre ydelser, der er faldet bort. Men hr. Jørn Jespersen svarer ikke på mit

spørgsmål. Når vi nu tager ansvar for, og det gør vi gerne, at en dansk familie på fire personer betaler 10.000 kr. om året i udviklingsbistand – hr. Jørn Jespersen mener, det er uanstændigt – hvor mange flere kroner mener hr. Jørn Jespersen så at en almindelig dansk familie skal betale i udviklingsbistand, før det bliver anstændigt?

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg har jo svaret på det i min ordførertale. Vi har den helt principielle holdning, at vi godt mener, at vi i Danmark kan undvære 2 pct. af vores BNI til udviklingsbistand inklusive miljøbistand og til freds- og stabilitetsindsatsen i verden. Og det ville jo svare til godt og vel en fordobling af det beløb, Danmark giver i dag. Det ville også svare til, at landbrugsstøtten blev aftrappet og afviklet, og at den f.eks. i stedet for gik til ny udviklingsbistand.

Det ville gavne det danske samfund utrolig meget at omlægge landbrugsstøtten til udviklingsbistand, fordi det ville skabe større lighed i verden, det ville skabe bedre miljø i verden, og det ville skabe meget mere sikkerhed i verden. Og derfor ville det ud fra en samfundsmæssig betragtning være en langt, langt klogere investering end det, vi gør i øjeblikket.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så går vi videre i ordførerrækken, og det er fru Pia Boisen.

Pia Boisen (EL):

Da Enhedslistens ordfører ikke kan være til stede, skal jeg kort redegøre for vores holdning til det beslutningsforslag, der er lagt frem.

Enhedslisten er klart positiv over for ideen med forslaget. Ideen er jo at oprette en ny ramme, som skal tage fat på en lang række af de integrerede globale problemer, som findes. Og der er klart brug for at styrke Danmarks økonomiske bidrag til løsning af de globale problemer. Sådan som vi læser forslaget, foreslås det jo netop, at det gøres i en sammenhæng, sådan at man kobler sundhed, sikkerhed, fattigdomsproblemer og miljøproblemer osv.

Jeg har et enkelt spørgsmål til forslaget andet punkt, at man vil anvende den globale ramme til at tage fat på udbygningen af de internationale handelsregler via WTO. Jeg kan se i bemærkningerne, at der bl.a. er tænkt på støtte til de fattige landes arbejde i WTO. Men det er vigtigt for Enhedslisten at påpege, at WTO's regler

ikke altid, og i virkeligheden måske sjældent, er løsningen, men ofte problemet, når vi snakker om globale fattigdomsproblemer. Og hvis man kigger på historikken i vækstområder som f.eks. Østasien siden 1950'erne, så er det jo netop muligheden for at føre en selvcentreret og en selvstændig økonomisk udvikling, der har givet lande som Kina eller Sydkorea for den sags skyld en voldsom økonomisk vækst i de sidste årtier.

Men vi glæder os til den videre debat om, hvordan vi kan udvide det danske bidrag til at løse de globale problemer.

Bodil Kornbek (KD):

Da Kristendemokraternes ordfører på området, hr. Jann Sjørnsen, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne sige følgende:

Kristendemokraterne kan overordnet set støtte det radikale beslutningsforslag om Danmarks fremtidige finansiering af globale udfordringer, den globale ramme.

Vi er enige i, at ulandsbistanden gradvis skal genopbygges til igen at udgøre 1 pct. af BNI. Og vi kan tilslutte os, at man opbygger en global ramme på 0,5 pct. af BNI, der opgøres særskilt fra den almindelige udviklingsbistand, sådan som det i øvrigt gjorde sig gældende for den gamle Mifresta-bistand. Tankevækkende er det i øvrigt, at vi nu er nede på at give 0,84 pct. af BNI i udviklingsbistand. Mifresta-rammen er helt forsvundet efter VK-regeringens tiltræden på trods af en tidligere aftale om, at Mifresta-rammen i 2006 netop skulle udgøre 0,5 pct. af BNI, en aftale, som Venstre og Konservative havde part i.

Til disse kendsgerninger hører også, at regeringen under ulandsrammen i dag finansierer aktiviteter, som er med til at svække fattigdomsorientering af ulandsbistanden. Det gælder f.eks. det arabiske initiativ, som det ville være mere naturligt at finansiere under en ny ramme og i tillæg til den almindelige udviklingsbistand.

Kl. 14.35

Under beslutningsforslagets punkt 1 kunne en diskussion af, hvordan en forhøjet ulandsramme skal anvendes, være relevant. Kristendemokraterne vil i den sammenhæng pege på 2015-målene som værende væsentlige i forhold til at fastsætte de overordnede udviklingsmål og jo da først og fremmest mål 1 om at bekæmpe fattigdom og sult.

Punkt 2 i beslutningsforslaget og bemærkningerne hertil opregner mange relevante fokusom-

råder i forhold til, hvordan en ny global ramme skal finde anvendelse. Mange af punkterne er genkendelige, naturligvis, fra den gamle Mifrestra-ramme og har vores støtte.

Endelig er der punkt 3 i beslutningsforslaget, som vi har visse reservationer over for. Forslaget går ud på, at bevillingerne under den globale ramme udmøntes under de relevante ministerier. Det er jo en gammel diskussion fra Mifrestrammens dage, hvor ikke mindst Miljøministeriet og Danced var i fokus. På dette felt vil det efter Kristendemokraternes opfattelse være nyttigt med et konsolideret beslutningsgrundlag, inden den endelige model vælges.

Alt i alt er vi positive over for intentionerne i det radikale beslutningsforslag, og for så vidt angår de kvantitative målsætninger for ulandsbistanden og den globale ramme, er vi helt enige.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Morten Helveg Petersen.

Morten Helveg Petersen (RV):

Det havde nok været for meget at håbe på, at det radikale beslutningsforslag sådan var gledet glat igennem Folketinget sådan en fredag eftermiddag, så god er verden ikke. Det viste den sig så heller ikke at være i det her tilfælde.

Diskussionen har vel kørt på, skal vi sige, to hovedspor: det ene er økonomi og det andet vel så det rent konceptuelle.

Lad mig sige om økonomi, at her har vi jo fået trukket, jeg var lige ved at sige, de sædvanlige fronter op. Regeringen og regeringens støtteparti vil spare, og så er der en række andre partier, der gerne vil bruge mere på det internationale. Det er der for så vidt ikke så meget nyt i.

Det, vi har oplevet i den her regerings periode, er fortsatte besparelser på ulandsbistanden, og der er udsigt til mere af samme skuffe, hvis det her flertal måtte fortsætte. Over for det står forhåbentlig et nyt flertal og en anderledes tilgang til tingene end det, som vi har oplevet igennem de forgangne år.

Jeg finder så dog en lille trøst i, hvad der er sket i forbindelse med finansloven, ikke så meget det konkrete indhold på ulandsbistanden, desværre, men mere, fordi regeringen jo nu har brudt sit eget skattestop ved at hæve afgiften på alkoholsodavand, og det bruger man så på nogle ting. Det vil sige, at regeringen har brudt sit eget skattestop, og det kan måske give en smule

optimisme i forhold til finansieringsdiskussionen i øvrigt.

Lad mig sige om det konceptuelle i det her, at diskussionen om globale offentlige goder jo ikke er en eller anden løsrevet idé, som vi har fået i Det Radikale Venstre. Det er en diskussion, som kører i UNDP, som kører i en lang række andre donorlande, fordi man er ved at erkende og prøve at forholde sig til, hvordan man ud over de traditionelle opgaver såsom bekæmpelse af fattigdom kan håndtere de nye opgaver, som trænger sig på med henblik på bekæmpelse af terrorisme, med henblik på at undgå spredning af masseødelæggelsesvåben, med henblik på at løse globale klimaproblemer osv. osv. osv.

Altså hvordan etablerer man, hvordan skaber man de globale trafiklys, som vi alle sammen nyder godt af og har brug for, men som det kan være svært at få enkelte lande eller personer til at finansiere.

Det er en diskussion, som man er nødt til forholde sig til, uanset om man kan lide den eller ej. Og det er altså en diskussion, som kører i FN-systemet, som kører i en lang række andre lande rundt omkring i verden, og som vi selvfølgelig også er nødt til at tage fat på i Danmark, og det er det, som er intentionen med vores beslutningsforslag.

På Johannesburgtopmødet i 2002 blev der nedsat en særlig arbejdsgruppe til at kigge på det her på initiativ af Sverige og Frankrig. Tænk, Danmark kunne jo måske have været med i den kreds af lande, som havde taget initiativ til noget sådant, men det er klart, det er svært, når vi prioriterer, som vi gør i øjeblikket, med fortsatte besparelser på ulandsbistanden.

Lad mig sige om diskussionen om cigarkasser – forslaget har været kritiseret for at ville lave forskellige cigarkasser – at princippet og konceptet her skulle være at trække på den faglighed, der findes i de forskellige ministerier.

En af erfaringerne fra den gamle Mifrestra-ramme, det forlig, som regeringen brød, var jo bl.a., at den faglighed, der kom ind i miljøarbejdet, faktisk var til gavn for alle parter. Og jeg er med på, at vi kan diskutere grænsedragninger, og hvem skal gøre hvad og alt det her, men skulle vi ikke holde fast i det, der står i beslutningsforslaget, nemlig at Udenrigsministeriet stadig væk skal koordinere det hele? Kan man så derudover nyttiggøre den faglighed, der ligger i de enkelte ministerier, jamen så burde vi alle sammen jo egentlig være glade.

Så jeg synes, man ved at kritisere det for at være cigarkassepolitik, og hvad man ellers kalder det, glemmer at forholde sig til den styrke, der ligger i at få mere faglighed ind i håndteringen af de forskellige områder, alt sammen med respekt for, at Udenrigsministeriet stadig væk skal koordinere hele manøvren.

Jeg har et par enkelte bemærkninger til de forskellige ordførere. Til ministeren: Jeg tror ikke, ministeren kommer uden om at forholde sig til det forhold, at nye opgaver trænger sig på, og at der er nye opgaver, der ellers ressourcemæssigt kan udhule den traditionelle ulandsbistand. Jeg tror på, at ministeren kommer til at forholde sig til det på den ene eller på den anden led og også mere konceptuelt, mere grundlæggende end tilfældet er i øjeblikket.

Til Venstres ordfører vil jeg sige: Det her med skatteloft og skattestop og regeringens adfærd her på det seneste giver selvfølgelig håb om, at der måske kan være en ny politik på vej.

Til Socialdemokratiets ordfører vil jeg sige, at jeg håber på, vi er enige om intentionen i det her. Jeg er med på, at vi kan diskutere alternative finansieringsmekanismer og den slags ting, men jeg opfatter ordførerens indlæg som et tilsagn om, at det her er en vej, vi skal køre videre ud ad.

Til Dansk Folkepartis ordfører: Altså ordvalget med »infantilt« og »parodi på sig selv« må stå for hr. Langballes egen regning, det skal jeg såmænd ikke forholde mig til. Det er jo velkendt, at at bede Dansk Folkeparti om at forholde sig til noget af det globale arbejde stort set svarer til at bede Dracula om at udtale sig om hvidløg. Og det er jo også aldeles velkendt, så lad det nu være, som det er.

Jeg var lidt skuffet over den konservatives ordførers indlæg, ikke mindst i betragtning af den konservative historie på området her. Man må vel huske på, at det var den daværende konservative miljøminister, hr. Per Stig Møller, som tog til Rio tilbage i 1992 og var med til at udvikle et koncept, hvori man siger, at globale miljøproblemer kræver additionelle midler. Det var en konservativ miljøminister, der gjorde det på det tidspunkt. Og det er jo sådan set det princip, som blev videreført i den såkaldte Miljø- og Katastroferamme, der så blev afløst af Mifrestrammen, som den nuværende regering så i øvrigt begik forligsbrud på.

Men det er faktisk den tidligere konservative miljøminister, der har været med til at udvikle

konceptet om, at man har den fattigdomsbekæmpende bistand, og så har man i globale miljøspørgsmål så også en Rioerklæring og sætter et særskilt beløb af til det.

Så alle ordførerens ord om, at det er sympatisk, men ikke særlig klogt og rodet osv. osv., skal altså også ses i sammenhæng med, hvad den nuværende udenrigsminister og tidligere konservative miljøminister konceptuelt selv var med til at nytænke dengang.

Så jeg er lige ved at sige, at vi står på skuldrene af visionær tænkning fra den nuværende konservative udenrigsminister, og det er jo sådan set også i den ånd, det skal ses. Og jeg synes egentlig også, det ville klæde Det Konservative Folkeparti, hvis man klappede sin nuværende udenrigsminister lidt på ryggen og sagde: Godt gået! Det her var måske en anledning til at komme videre ud ad den vej, for det er der altså noget perspektiv i.

Jeg skal kvittere for SF's og Enhedslistens og Kristendemokraternes bemærkninger. Særlig til Kristendemokraterne vil jeg sige, at denne her diskussion om præcis fordeling mellem enkelte ministerier osv. er jeg helt med på at vi kan tage i udvalgsbehandlingen. Det er klart, at vi skal til at komme den type detaljer nærmere, hvis det her skal blive til noget.

Men jeg takker for den velvillige behandling.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Nu har vi jo hørt meget om besparelser, og hr. Morten Helveg Petersen gentog flere gange det her med fortsatte besparelser på ulandsbistanden.

Bare for god ordens skyld, kunne hr. Morten Helveg Petersen så ikke bekræfte, at det beløb, vi anvender i faste priser i udviklingsbistand, er det samme år for år? Og det vil sige, at det beløb, vi sender ud i verden for at bekæmpe fattigdom og løse globale udfordringer, i købekraft er mindst det samme som det, vi hjælper med år for år, så der altså ikke er tale om nogen besparelser.

Det eneste, der ligger af realitet i påstanden, er, at når vores bruttonationalprodukt vokser, så er det relativt set en mindre nedgang – den er procentuelt meget, meget lille, vi skal ud på anden decimal, tror jeg, for at måle det – men det er ikke en besparelse, det er det samme beløb, vi sender ud år for år i købekraft til de pågældende lande.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Det er jo udtryk for, at vi reelt prioriterer det her område lavere. Det er jo det, der er indholdet af den besparelse, der ligger i regeringens politik, altså at den andel af det samlede nationalprodukt, som vi vælger at prioritere fra dansk side som vores bidrag til den tredje verden, bliver mindre år for år for år. Det er det, der er resultatet af regeringens politik. Man vælger en anden prioritering. Det har man så gjort med sit flertal og har benyttet sig flittigt af det, men det er reelt udtryk for, at vi prioriterer de her opgaver lavere, end vi har gjort før.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Det er et udenomssvar, jeg fik her. Det bekræfter jo så – og det kan vi vel så slå fast – at beløbet i faste priser er det samme fra år til år. Det vil sige, at når vi – hvad vi skal – flytter rundt på pengene, efterhånden som udfordringerne skifter fra land til land og fra indsatsområde til indsatsområde, så vil de, som har gavn af hjælpen, modtage præcis det samme i købekraft fra år til år, og derfor er der ingen af dem, som vi hjælper, der kan opleve det som en besparelse. Tværtimod.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Det argument kan hr. Lars Barfoed jo benytte sig af i de næste 100 år og sige: Jamen vi sender jo det samme beløb ud i faste priser, som vi gjorde dengang i 2004.

Altså hvis vi måtte mødes i en folketingsdebat om 50 år, så vil vi kunne kigge tilbage på det og sige: Jamen der er jo ikke nogen, der har oplevet en besparelse, for beløbet i faste priser er nøjagtigt det samme som i 2004.

Men realiteten er, at det er udtryk for en nedprioritering. Vi vælger at bruge færre midler, vi vælger at bruge en mindre andel af vores bruttonationalindkomst, end vi ellers ville have gjort, og det er udtryk for en besparelse, det er udtryk for en nedprioritering. Når man så oven i købet må tillægge, at der samtidig kommer nye opgaver til, at regeringen selv vælger at beskrive bekæmpelse af terror, ikkespredning af masseødelæggelsesvåben osv. osv. som opgaver, der skal ind under den traditionelle ulandsbistand, så bidrager det jo helt klart til et billede af en rege-

ring, der sammen med Dansk Folkeparti systematisk udhuler indsatsen til gavn for de fattigste på kloden.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg synes, det er interessant at mærke sig, at de borgerlige partier meget ofte taler om behovet for at prioritere, og det er jeg sådan set fuldstændig enig i. Der er i politik et meget stort behov for at prioritere sin indsats, det er jo langt hen ad vejen det, politik handler om.

Derfor er det så overraskende, at de borgerlige partier aldrig vil vedstå deres egne prioriteringer og vedkende sig, at de har prioriteret ned, hvad der jo naturligt også ligger i begrebet.

Så bare for at få et overblik skal jeg spørge: Er vi ikke nogenlunde enige om, at hvis man ser på, hvad der ellers var lagt op til vedrørende udviklingen i den samlede udviklingsbistand, både den fattigdomsorienterede og inden for Mifresta-rammen, så ville vi i 2005 være kommet op på 1 pct. plus 0,5 pct., nemlig 1,5 pct. af BNI i Danmark? I dag ligger vi på godt og vel 0,8 pct., sådan som det har udviklet sig med de besparelser, regeringen har gennemført.

Med den brede pensel kan man så ikke sige det sådan, at vi i dag er nede på at yde det halve i udviklingsbistand af, hvad vi ville have gjort, hvis linjen under den tidligere regering var fortsat?

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Det er helt korrekt, sådan som hr. Jørn Jespersen udlægger det. Det var en erklæret målsætning for den Mifresta-ramme, hvor regeringen begik forligsbrud, at den skulle have andraget 0,5 pct. af bruttonationalindkomsten i 2005. Det løb regeringen fra klokkeklart, uden at der i øvrigt var en aftale med forligspartierne eller noget som helst. Vi blev indkaldt og fik at vide – eller forsøgte at få at vide – om regeringen ville løbe fra det, hvorefter den så gjorde det sammen med sit støtteparti. Så det er et klokkeklart forligsbrud, og det er helt korrekt, sådan som hr. Jørn Jespersen skitserer det: 1 pct. plus 0,5 pct. var målsætningen på det tidspunkt.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udenrigsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-hold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 57: Forslag til lov om ændring af lov om begravelse og ligbrænding. (Delegation af kompetence).

Af kirkeministeren (Tove Fergo).
(Fremsat 27/10 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Birthe Rønn Hornbech (V):

Dette lovforslag er et decentraliseringsforslag, og det er vigtigt at understrege, at der ikke ændres i substansen, men at der alene ændres på, hvilke myndigheder der kan træffe afgørelser i stedet for som tidligere Kirkeministeriet.

Kl. 14.50

Det bliver altså sådan, at stiftsøvrigheden i fremtiden behandler de ansøgninger; der er om nedsættelse af askeurner på privat ejendom, spredning eller deling af aske efter en afdød. Når det gælder godkendelse af særlige afsnit på kirkegårde for trossamfund uden for folkekirken, sker der en decentralisering fra Kirkeministeriet til provstiidvalgene.

Vi er i Venstre glade for denne decentralisering, og vi kan også støtte, at der indføres en klageadgang, så de trufne afgørelser kan påklages til ministeriet.

Venstre kan i det hele støtte forslaget, og jeg skal sige fra Det Konservative Folkeparti, at de ligeledes støtter forslaget.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så er det næste ordfører, hr. Jeppe Kofod.

Jeppe Kofod (S):

Det foreslås i lovforslaget, at kompetence til at tillade spredning af aske over åbent hav og de-

ling af aske flyttes fra Kirkeministeriet til landets stiftsøvrigheder. Landets stiftsøvrigheder overtager også kompetencen til at godkende nedsættelse af askeurner på privat ejendom. Endvidere får provstiidvalgene godkendelseskompetence til, at der også på kirkegårde kan indrettes særlige afsnit til brug for trossamfund uden for folkekirken.

Ændringerne tager altså udelukkende sigte på decentralisering ved at flytte kompetencen fra Kirkeministeriet ned i systemet.

Socialdemokratiet kan støtte forslaget, og jeg skal også meddele på vegne af SF, der ikke kan være til stede, at de også støtter lovforslaget.

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Så er det hr. Jesper Langballe som ordfører.

Jesper Langballe (DF):

Ganske kort vil jeg sige, at lovforslaget måske ikke er verdens væsentligste sag, men det lægger sig jo smukt i forlængelse af den bestræbelse, som har været gennemgående i den kirkelige lovgivning under den nuværende kirkeminister, at decentralisere, at tage afgørelserne bort fra ministeriet og lægge dem ud til sogne og provstier.

Lad mig føje til, at vi synes, at det er godt, at der trods alt er en vis armslængde. Begravelsesmyndigheden, altså præsten i den afdødes beboelsessogn, finder jo sammen med de pårørende ud af, hvad der skal ske med den dodes afsjælede legeme, og begge parter – både præst og pårørende – skal jo gøre det under ansvar for, at der ikke sker noget, der strider mod den afdødes ønske.

Vi synes, at det er godt, at der er en vis armslængde mellem denne præst, denne begravel-sesmyndighed, og så den instans, der skal træffe afgørelsen. Man har ofte set, at folk er blevet grebet af en eller anden sværmerisk modedille og har villet have asken spredt ud på en eller anden underlig måde, men det, at der så trods alt skulle sendes et brev med et ønske om, at det blev gjort, kunne måske standse beslutningen, og så har de pårørende bagefter været utrolig glade for, at de havde et familiegravsted, hvor de kunne gå hen og hilse på den afdøde.

Endelig vil jeg sige, at vi måske nok synes, at det, når et menighedsråd afleverer eller tildeler et stykke af kirkegården til et fremmed trossamfund, er lidt overflødigt, at provstiidvalget skal med i den afgørelse. Det kunne menighedsrådet